

s'estenen l'un pel carrer de Sant Pere i l'altre pel dels Estudis (avui *Carrer del General Barrera*) al començament de la carretera de Berga.

Un petit jardí ornamental cada costat de l'artístic portal, que ostenta el nom d'*Hospital de la Santa Creu* i ve un espaiós pati, d'on pugen dues simètriques escales a l'ample vestíbul de comunicació amb els departaments interiors. Per l'ala dreta es va al gran pavelló dels homes: el més imponent de la casa, l'anomenada *sala gòtica*; llarga de 50 metres, i probablement la que es recorda de la primera edificació amb ella una altra no tan gran: la *Sala de la Santa Creu*, també per a homes, de la qual, al capdavant, se'n pot isolar un tros amb una cortina per als malalts invàlids, i de la qual en diuen la dels *bressols*.

Al centre de la sala de la Santa Creu, dona opció un ramal d'una altra sala també ben espaiosa, la qual s'anomena *Sala de Sant Joan de Déu*. Entre aquestes dues últimes cambres s'hi compten 42 llits.

Per l'esquerra del vestíbul es surt a la gran sala de les dones, la qual també acaba amb un espai, propi pels *bressols* de les impossibilitats. Hi a cabuda per a 41 llits.

Cada un dels dos grans departaments d'homes i de dones tenen al fons un altar, per a poder or missa tots els malalts els dies de precepte.

Distribuïts còmodament, al pla del mateix pis, que és esplèndid, esbarjós i clar, blanc, net i orejat, s'hi troben ben disposats.

Un saló per a la clínica o despatx dels metges.

Un altre de preparació per a les operacions quirúrgiques proveït de tots els aparells que es requereixen.

La sala pròpia de les operacions.

Immediates a aquest local, hi ha cinc cambres independents cada una per estança dels malalts operats.

I diverses peces també independents, per a persones que ho sollicitin mitjançant la convinguda retribució.

Prop d'elles s'hi troba un excellent quarto de bany amb els accessoris que la higiene i la comoditat demanen, per a dutxes, locions, etc.

En el pis segon hi ha un departament destinat a les dones gràvides, incomunicat de tots els altres.

La Farmàcia està installada als baixos a un

costat del pati, en el lloc on havia estat antigament la capella, tal com hem indicat més amunt.

El saló de reunions de la Junta Administrativa de l'Hospital, severament sumptuós, s'honora vestint totes les seves parets amb magnífics retrats de cos enter dels antics protectors de la santa casa.

L'Hospital compta amb aigua abundant per a totes les necessitats i conveniències.

La cuina és gran, neta i clara, amb la *cuina econòmica* al centre, molt ben servida per les germanes.

Dos grans safareigs, entre altres de suplementaris, reuten tota la roba amb màquines de vapor i tenen al damunt ben extensos i ventilats estenedors.

Últimament s'ha posat *water* a algunes comunes, i quan pugui canviar-se alguna disposició del local que ho dificulta, llavors se'n posarà a totes.

Una gran estufa de desinfecció serveix a les exigències de l'establiment i a la utilitat dels ciutadans, molts dels quals porten la seva mudada i robes dels malalts o dels que s'han mort per a desinfectar pagant alguna cosa.

Els darreres de l'Hospital donen a ponent. Després d'un esbarjós i assolellat pati, voltat de coberts per a magatzems, corts per a bestiar, galliners, etc., se surt a la gran horta, la qual ajuda amb els seus fruits, com amb la cria d'aviram, d'alguns toixons i d'alguna vaca, a les despeses de la benèfica casa, que tot ho ha de ben menester, tota vegada que aquestes despeses no arriben a cobrir-se amb les rendes que percep.

Actualment la Junta Directiva està recollint donatius per a la subscripció que ha donat començ amb el bon propòsit de dotar de calefacció les habitacions dels pobres malalts. Déu faci que els sentiments d'humanitat cristiana puguin assolir aquesta millora, d'evident necessitat en un país de rigorosos hiverns ¹⁴.

¹⁴ Altres vegades la caritat havia acudit a tal auxili. En 1430, una Eulàlia vidua d'En Pere Esteve, teixidor, ordena aquest testament:

"Item dimitto hospitalibus Raymundi de Terradis el Arnaldi de cloquerio civitatis vican equis partibus totum lignum sive lenya tam grossum quam minutum quod die mei obitus inventum fuerit in hospicio quo habito et in quodam alio hospicio meo quod habeo in carrario sancti ypolito civitatis vican: quod lignum volo quod deserviat pauperibus xpi ad dicta hospitalia declinantibus sive venientibus pro calefaccione ipsos."